

DECIZIE

26 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

judecătorul

judecătorii

Tatiana Vieru

Tamara Chișca-Doneva, Oleg Sternioală

Mariana Pitic, Valentina Clevadî

examinînd recursul declarat de Dănilă Anatolie, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Afacerilor Interne împotriva lui Dănilă Anatolie privind încasarea sumei achitate cu titlu de spor la salariu,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2016, prin care s-a admis apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne, s-a casat hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 16 iunie 2015 și s-a emis o nouă hotărâre de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 16 februarie 2015, Ministerul Afacerilor Interne s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Dănilă Anatolie privind încasarea sumei achitate cu titlu de spor la salariu.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, în rezultatul inspectării financiare tematice a activității economico-financiare a Ministerului Afacerilor Interne și a unor subdiviziuni subordonate pe parcursul anilor 2011-2014 (3 luni), de către Inspekția financiară din subordinea Ministerului Finanțelor, s-a constatat că, membrilor grupului de lucru pentru elaborarea proiectului de lege privind modul de asigurare și restabilire a ordinii publice în cadrul evenimentelor publice, neîntemeiat au fost calculate și achitate, lunar, pe parcursul anului 2013, sporuri la salariu în mărime de 50% din salariul de funcție.

În scopul lichidării iregularității stabilite, conform pct.5 din prescripția nr. 27-04-04/786 din 20.06.2014, emisă de Inspekția financiară, Ministerul Afacerilor Interne a fost obligat să întreprindă măsuri pentru recuperarea, conform legislației în vigoare a cheltuielilor neîntemeiate.

La data de 24.09.2014, pârâtului i-a fost înaintată o somație, prin care s-a solicitat restituirea sporului primit în sumă de 4 500 lei, însă până în prezent suma menționată nu a fost restituită, fapt ce a determinat reclamantul să se adreseze cu cerere de chemare în judecată.

Solicită reclamantul, Ministerul Afacerilor Interne, încasarea din contul lui Dănilă Anatolie a sumei achitate cu titlu de spor la salariu în mărime de 4 500 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 16 iunie 2015 cererea de chemare în judecată a Ministerului Afacerilor Interne împotriva lui Dănilă Anatolie privind încasarea sumei achitate cu titlu de spor la salariu, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Ministerul Afacerilor Interne a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2016 s-a admis apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne, s-a casat hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 16 iunie 2015 și s-a emis o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă integral, fiind dispusă încasarea de la Dănilă Anatolie în beneficiul Ministerului Afacerilor Interne a sumei de 4500 lei, achitate cu titlu de spor la salariu. S-a încasat de la Dănilă Anatolie taxa de stat în beneficiul statului pentru acțiunea admisă în sumă de 150 lei și taxa de stat pentru cererea de apel în sumă de 112, 50 lei, iar în total taxa de stat în mărime de 262, 50 lei.

La 22 iulie 2016, Dănilă Anatolie a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului s-a invocat încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

În acest sens, susține recurentul că, la caz nu pot fi aplicate prevederile Codului civil, așa cum a procedat instanța de apel și asta deoarece litigiul dat este guvernat în exclusivitate de prevederile Codului muncii. Astfel, indică că, art. 148 alin. (5) din Codul muncii menționează expres că, salariul plătit în plus salariatului de către angajator (inclusiv în cazul aplicării greșite a legislației în vigoare) nu poate fi urmărit, cu excepția cazurilor unei greșeli de calcul.

A mai menționat recurentul că, decizia instanței de apel contravine și practicii judiciare pe cauze similare.

Referitor la termenul declarării recursului, Colegiul consideră că acesta a fost depus în termen, deoarece decizia instanței de apel a fost emisă la 21.01.2016, iar din materialele dosarului rezultă că copia deciziei a fost expediată recurentului la 11.05.2016 (f.d.90), însă, careva date privind recepționarea acesteia la materialele cauzei nu există, recurentul invocând că a primit decizia integrală la 24.05.2016. Respectiv, recursul declarat la 22.07.2016 a fost depus cu respectarea termenului de două luni prevăzut de art. 434 CPC.

În conformitate cu art. 440 alin. (2), art. 441 CPC, recursul a fost considerat admisibil, fiind dispusă examinarea fondului.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificînd în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de intimat legalitatea hotărârii atacate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Dănilă Anatolie, a casa decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Instanța de recurs constată că, la 16 februarie 2015, Ministerul Afacerilor Interne s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată împotriva lui Dănilă Anatolie, solicitînd încasarea sumei achitate cu titlu de spor la salariu în mărime de 4 500 lei.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii formulate de către Ministerul Afacerilor Intene.

Judecînd apelul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne, Curtea de Apel Chișinău a considerat drept neîntemeiată și ilegală hotărârea primei instanțe, ajungînd la concluzia de a emite o nouă hotărâre de admitere a acțiunii, încasînd astfel de la Dănilă Anatolie în beneficiul Ministerului Afacerilor Interne suma de 4500 lei, achitată cu titlu de spor la salariu, reținînd că, Ministerul Afacerilor Interne este în drept să ceară de la Dănilă Anatolie restituirea sporului achitat la salariu, ca fiind achitat ilegal.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, judecînd temeiurile invocate în cererea de recurs prin prisma legislației în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios și a circumstanțelor stabilite, consideră concluzia instanței de apel greșită, rezultată din interpretarea eronată a normele de drept material, ceea ce în conformitate cu prevederile art.432 alin. (2), lit. c) CPC constituie temei de casare a hotărârii judecătorești.

Așadar, din materialele dosarului s-a constatat că, prin dispoziția Ministerului Afacerilor Interne nr. 14/454 din 16 mai 2012 a fost creat grupul de lucru pentru elaborarea proiectului de Lege privind modul de asigurare și restabilire a ordinii publice în cadrul evenimentelor publice.

Prin dispoziția Ministerului Afacerilor Interne nr. 437/14 din 12.04.2013 cu privire la modificarea dispoziției MAI nr. 14/454 din 16 mai 2012, s-a stabilit componența grupului de lucru pentru elaborarea proiectului de Lege privind modul de asigurare și restabilire a ordinii publice în cadrul evenimentelor publice, printre care se regăsește și recurentul, Dănilă Anatolie.

În acest fel, prin dispoziția menționată, pct. 7 a fost expus în vederea stabilirii membrilor grupului de lucru pentru contribuția adusă la elaborarea proiectului de act legislativ un spor lunar la salariu de funcție, în mărime de 50% (f.d.19).

Actele cauzei atestă că, Inspekția financiară din subordinea Ministerului Finanțelor a realizat controlul financiar tematic a activității economico-financiare a Ministerului Afacerilor Interne și a unor subdiviziuni subordonate pe parcursul anilor 2011-2014 (3 luni).

Potrivit Raportului privind rezultatele inspekției financiare tematice a activității economico-financiare a Ministerului Afacerilor Interne și unor subdiviziuni subordonate din 23.05.2014, în cadrul inspekției s-a constatat că, în rezultatul activității economico-financiare a Ministerului, au fost admise unele iregularități de ordin legislativ-normativ. Astfel, pentru control n-a fost prezentat documentul corespunzător prin care Parlamentul a abilitat MAI să formeze un grup de lucru, conform condițiilor stipulate în art. 16 alin. (1) din Legea nr. 780 din 27.12.2001, nefiind clar prin care document MAI a fost împuternicit să elaboreze proiectul actului legislativ menționat.

La fel, în Prescripția Inspekției Financiare nr. 27-04-04/786 din 20.06.2014 privind lichidarea iregularităților stabilite în rezultatul inspekției financiare tematice a unor aspecte din activitatea economico-financiară a Ministerului Afacerilor Interne și unor subdiviziuni subordonate pe parcursul anilor 2011-2014 (3 luni), prin pct. 2.1 alin. 5) s-a stabilit că, membrilor grupului de lucru pentru elaborarea proiectului de lege privind modul de asigurare și restabilire a ordinii publice în cadrul evenimentelor publice a fost calculat spor lunar în mărime de 50% din salariul de funcție fără obținerea împuternicirilor Parlamentului ca MAI să formeze un grup de lucru.

Prin aceeași prescripție s-a solicitat întreprinderea măsurilor rezultative pentru recuperarea, conform legislației în vigoare, a cheltuielilor neîntemeiate și de instruire cu transferarea lor ulterioară la bugetul de stat.

Prin dispoziția Ministerului Afacerilor Interne nr. 22/1244 din 06.06.2014 a fost anulat pct. 7 al dispoziției MAI nr. 14/454 din 16 mai 2012, fiind dispusă inițierea procedurii de recuperare a sumelor achitate în temeiul punctului anulat.

Prin urmare, Direcția generală economie și finanțe a Ministerului Afacerilor Interne prin scrisoarea cu nr. 15/1-1798 din 24.09.2014, l-a informat pe Dănilă Anatolie despre restituirea sumei sporului achitat în mărime de 4500 lei, și deoarece această cerință nu a fost executată, Ministerul Afacerilor Interne s-a adresat cu prezenta acțiune în judecată.

Având în vedere obiectul litigiului în cauză și anume, încasarea sumei achitate cu titlu de spor la salariu, precum și faptul că recurentul Dănilă Anatolie este angajat al intimatului, adică Ministerul Afacerilor Interne, iar între ei persistă raporturi de muncă, prima instanță corect a concluzionat asupra aplicării în speță a prevederilor

Codului muncii, ce reglementează de fapt raporturile de muncă dintre salariat și angajator.

În conformitate cu art. 4 al Codului muncii, raporturile de muncă și alte raporturi legate nemijlocit de acestea sînt reglementate de Constituția Republicii Moldova, de prezentul cod, de alte legi, de alte acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii.

Conform art. 130 alin. (1) Codul muncii, salariul include salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcției), salariul suplimentar (adaosurile și sporurile la salariul de bază) și alte plăți de stimulare și compensare.

În accepțiunea articolului menționat, rezultă că, sporul la salariu este un component al salariului de bază.

În conformitate cu art. 148 alin. (5) Codul muncii, salariul plătit în plus salariatului de către angajator (inclusiv în cazul aplicării greșite a legislației în vigoare) nu poate fi urmărit, cu excepția cazurilor unei greșeli de calcul.

După cum s-a constatat, membrilor grupului de lucru pentru elaborarea proiectului de lege privind modul de asigurare și restabilire a ordinii publice în cadrul evenimentelor publice le-a fost calculat spor lunar în mărime de 50% din salariul de funcție, fără obținerea împuternicirilor Parlamentului ca Ministerul Afacerilor Interne să formeze un grup de lucru, adică fără respectarea cerințelor art. 16 alin. (1) din Legea nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative.

În asemenea împrejurări, Colegiul conchide că, la cazul dat nu persistă o greșeală de calcul care ar permite intimatului urmărirea salariului plătit în plus, or, în urma inspectării financiare tematice a activității economico-financiare a Ministerului Afacerilor Interne s-a constatat admiterea unor iregularități de ordin legislativ-normativ.

Astfel, în cazul în care nu au fost depistate careva greșeli de calcul la achitarea sporului la salariul de bază, nu poate fi inițiată procedura de reținere din salariul angajatului a unei sume pretinsă spre achitare în urma aplicării greșite a legislației.

În felul acesta, Colegiul consideră că prima instanță corect a aplicat prevederile legale și în mod just a ajuns la concluzia respingerii acțiunii.

Pe cînd, instanța de apel nu a ținut cont de reglementările instituie de legiuitor și contrar prevederilor art. 148 alin. (5) din Codul muncii a dispus încasarea sumei solicitate exclusiv în baza prevederilor Codului civil, care reglementează dispozițiile generale cu privire la obligații.

Raționamentul instanței de apel precum că dispoziția Ministerului Afacerilor Interne nr. 22/1244 din 06.06.2014 cu privire la anularea pct. 7 al dispoziției MAI nr. 14/454 din 16 mai 2012, pînă la moment nu este contestată, iar intimatul este în drept să solicite restituirea sumelor achitate în temeiul unei dispoziții anulate, nu poate fi reținut ca întemeiat deoarece contravine prevederilor nominalizate, care expres stipulează cazul în care salariul plătit în plus poate fi urmărit.

Drept consecință, se constată că concluziile instanței de apel sunt greșite, iar soluția pronunțată neîntemeiată, reieșind din faptul aprecierii incorecte a probelor și aplicării eronate a prevederilor legii, pe când concluzia primei instanțe din considerentele consemnate, este una întemeiată și legală.

Reieșind din cele menționate și avînd în vedere că circumstanțele pricinii au fost constatate de prima instanță, care a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, aplicînd corect normele de drept material și procesual, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Dănilă Anatolie, a casa decizia instanței de apel și a menține hotărîrea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit.f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Dănilă Anatolie.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2016 și se menține hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 16 iunie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Afacerilor Interne împotriva lui Dănilă Anatolie privind încasarea sumei achitate cu titlu de spor la salariu.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Oleg Sternioală

Mariana Pitic

Valentina Clevadi